

**Порядок підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії
мережі наукових установ Національної академії наук України за
державним замовленням з навчальної дисципліни «Іноземна мова
професійного спрямування» у Центрі наукових досліджень та викладання
іноземних мов Національної академії наук України**

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії мережі наукових установ Національної академії наук України (далі – НАН України) за державним замовленням з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України.

2. Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (далі – ЦНДВІМ НАН України або Центр) здійснює підготовку здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії наукових установ НАН України з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» як окремого елемента освітньо-наукових програм наукових установ НАН України. Навчальна дисципліна «Іноземна мова професійного спрямування» передбачає підготовку аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1 в межах обсягів кредитів ЄКТС (Європейська система трансферу і накопичення кредитів), визначених індивідуальними навчальними планами здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (далі – здобувачі) мережі наукових установ НАН України за державним замовленням та згідно з вимогами щодо здобуття мовних (з іноземних мов) компетентностей з освітніх компонентів освітньо-наукових програм, за якими за державним замовленням здійснюється підготовка здобувачів наукової установи НАН України, яка подала запит.

ЦНДВІМ НАН України здійснює провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти згідно з відповідною ліцензією.

3. Метою підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії наукових установ НАН України з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» є розвиток мовленнєвих компетентностей, які відповідають рівню досвідченого користувача іноземної мови С1, а саме, формування навичок і вмінь, які забезпечують необхідне для науковця вільне володіння іноземними мовами, що передбачає передусім розуміння усних і письмових наукових текстів, а також вільне та ефективне висловлення і спілкування як на науково-академічні теми, так і на загальні/повсякденні теми в усній та письмовій формах, проведення наукової та педагогічної діяльності іноземними мовами.

Мовна підготовка здобувачів

4. Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» здійснюється з англійської, німецької та французької мов відповідно до робочих навчальних програм мовної підготовки докторів філософії від рівня B2 до рівня C1 загальноєвропейського стандарту володіння іноземною мовою, що розробляються кафедрою іноземних мов, розглядаються Вченою радою і затверджуються наказом директора Центру. Програми переглядаються і затверджуються щорічно.

5. Наукові установи НАН України подають до Центру запити зі списком здобувачів, які планують відвідувати заняття, і копіями наказів про їх зарахування до аспірантури.

6. Зарахування до навчальних груп із мовної підготовки здобувачів нового набору наукових установ НАН України, а також здобувачів набору минулих років, які не могли з поважних причин відвідувати заняття у рік зарахування до аспірантури, проводиться згідно з наказом директора Центру, в якому вказується прізвище, ім'я та по батькові здобувача, установа, де він навчається, номер навчальної групи та прізвище й ініціали викладача, що веде заняття у цій групі.

7. Підготовка триває впродовж навчального року і становить 240 академічних годин (8 кредитів ЄКТС) – 180 годин аудиторних занять та 60 годин самостійної роботи. Навчальну дисципліну «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки здобувачів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою C1 розроблено відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (CEFR – Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment).

8. Набір до навчальних груп здійснюється до 25 жовтня кожного навчального року на підставі запитів наукових установ НАН України та копій наказів про зарахування здобувачів до аспірантури.

9. Заняття у групах з мовної підготовки здобувачів розпочинаються з 01 листопада і тривають до 01 червня поточного навчального року відповідно до графіка навчального процесу, який розробляє навчальний відділ і затверджує директор Центру.

10. У разі неможливості відвідувати заняття з тих чи інших поважних причин у групі за затвердженим розкладом здобувач може звернутися до викладача, розклад занять якого його влаштовує, і за його згоди написати заяву до навчального відділу Центру з проханням про переведення на навчання до групи цього викладача. Навчальний відділ має забезпечити внесення відповідних змін до наказу та персонального складу навчальної групи, виключивши здобувача зі складу однієї групи і включивши його до іншої.

11. У виняткових випадках (період воєнного стану, постійна професійна зайнятість слухача групи, його тривалі відрядження, затяжна хвороба тощо, які підтверджуються відповідними офіційними документами) заняття проводяться дистанційно. В окремих випадках, за рішенням завідувача

кафедри Центру, може також практикуватися навчання за індивідуальним графіком. При цьому здобувач має повністю виконувати вимоги програми з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1 і вчасно звітувати викладачеві про хід її самостійного опрацювання під час призначених викладачем консультацій.

12. Одна академічна година занять у Центрі становить 45 астрономічних хвилин.

13. Наповнення навчальної групи становить не більше 10 осіб.

14. Протягом навчального року здобувачі мають виконати вимоги програми з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1. Навчальний матеріал дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» містить чотири навчальні модулі та передбачає виконання таких видів робіт: практичні заняття, самостійна робота (у т.ч. опрацювання лекційного матеріалу в режимі асинхронної взаємодії), поточне (проміжне – модульні тести) та підсумкове тестування (підсумковий іспит) за курсом.

15. Викладачі ведуть облік відвідування занять здобувачами та виконання свого навчального навантаження у кожній навчальній групі й звітують про це навчальному відділу Центру щомісячно.

16. За рахунок бюджетних коштів можуть навчатися лише здобувачі очної (денної, вечірньої) форми здобуття освіти за державним замовленням.

Умови допуску здобувачів до складання підсумкового іспиту

17. До підсумкового іспиту допускаються здобувачі навчальних груп, які виконали програму з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С1.

18. Здобувачі мають підготувати та подати екзаменаційній комісії:

- термінологічний словник-мінімум (глосарій) – мінімальний обсяг 100 мовних одиниць, з наведенням конкретних прикладів їх використання у науковій літературі (речення/абзац);
- презентацію іноземною мовою з теми та завдань дослідження (за допомогою PowerPoint або іншого презентаційного формату (Google Slides, Genially, Visme, Emaze, Apple Keynote та ін.);
- відео презентацію іноземною мовою про власне дослідження у форматі трихвилинної відео презентації Three Minute Thesis (3MT®);
- письмову рецензію відповідною іноземною мовою на прочитані іноземною мовою монографії або статті за темою дисертації або рецензію на підручник (для студентів ЗВО) обсягом до 2 сторінок;
- написану іноземною мовою статтю (у тому числі, оглядову – у вигляді наративного огляду, мета-аналізу або тематичного/систематичного огляду) за тематикою дослідження або наукову пропозицію за тематикою дослідження, подання на науковий грант, тези конференції.

Складання підсумкового іспиту

19. Підсумкові іспити з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» проводяться щороку після завершення навчання у червні.

20. Прийом підсумкових іспитів здійснює екзаменаційна комісія, яка створюється за наказом директора Центру і до складу якої входять директор Центру (голова), завідувач кафедри іноземних мов (заступник голови) та 1-2 викладачі кафедри.

21. Наказ про складання підсумкового іспиту здобувачами, які виконали програму з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою C1, готується завідувачем навчального відділу і видається директором Центру не пізніше, ніж за 10 днів до початку екзаменаційної сесії.

22. Підсумкові іспити проводяться за розкладом, складеним навчальним відділом і затвердженим директором Центру, у два етапи:

I – письмовий лексико-граматичний тест і написання аргументованого есе (60 хвилин для виконання завдань лексико-граматичного тесту і 60 хвилин для написання есе на 1 потік);

II – аудіювання й усна співбесіда (45 хвилин на 1 екзаменаційну групу для аудіювання та 15 хвилин на 1 здобувача для усної співбесіди).

23. Перед початком іспиту (кожного з його етапів) здобувач зобов'язаний пред'явити екзаменаційній комісії паспорт або інший документ, що посвідчує особу.

24. На проведення підсумкового іспиту голові та кожному члену екзаменаційної комісії відводиться 4 академічні години. Затрати часу на перевірку письмових робіт підсумкового іспиту (лексико-граматичного тесту, аргументованого есе та тесту аудіювання) мають становити 0,5 академічної години на 1 здобувача для голови та кожного члена екзаменаційної предметної комісії.

25. Екзаменаційний потік здобувачів (для виконання письмових робіт) має становити не більше 20 осіб на день, а одна екзаменаційна група – не більше 10 осіб на день.

26. Документами, що є невід'ємними складовими для визначення загальної оцінки на підсумковому іспиті, є атестаційний лист здобувача, у якому підсумовується його успішність протягом навчального року та протокол складання підсумкового іспиту, де фіксуються продемонстровані знання на іспиті, на підставі яких устанавлюється середній бал за національною (п'ятибальною) та європейською (стобальною) шкалою оцінювання знань.

27. Успішним вважається складання іспиту, якщо оцінка за п'ятибальною системою є задовільною (3 бали), доброю (4 бали) і відмінною (5 балів), а за стобальною шкалою – задовільною (E60-68, D69-74), доброю (C75-81, B82-89) і відмінною (A90-100).

28. Протокол підсумкового іспиту датується днем другого етапу його проведення і підписується головою, всіма членами екзаменаційної комісії та

зберігається в архіві Центру протягом 10 років. Нумерація протоколів здійснюється впродовж екзаменаційної сесії.

29. На підсумковому іспиті комісія оформлює загальну відомість про його складання здобувачами, яка підписується головою та всіма членами екзаменаційної комісії і датується днем проведення другого (завершального) етапу іспиту й зберігається в архіві Центру протягом 10 років.

30. На підставі зазначених у п.26 цього Порядку екзаменаційних документів здобувачу видається посвідчення про складання підсумкового іспиту з навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» за підписом директора Центру та завідувача аспірантури Центру.

31. Форми протоколу підсумкового іспиту, атестаційного листа здобувача і посвідчення про складання підсумкового іспиту затверджуються Вченою радою Центру.